

| QUAD |

Cestopis | **Sardinie**

SARDINIE V SEDLE

Že se pojedete na Sardinii, už bylo rozhodnuto loni, než jsme dokončili expedici na Korsice, na které se nám moc líbilo. Vyrážíme ve stejném složení: František, Zdenda a já s Vladi. Tentokrát už všichni na TGB Blade 1000 LT EPS 4X4.

“Pokud máte karavan, tak vás policie nechá přespát na parkovištích přímo u pláže”

Na noc 7. května vyrážíme směr přístaviště Livorno. 1 050 km jsme zvládli v klidu za 15 hodin. Je čas, tak se jdeme projít do města. Trajekt vyplouvá na noc a tak se zkulturníme a odpočineme v nezvykle velké kajutě.

První den začal v 6:30 – vyloděním v přístavu Golfo Aranci a přesunuli jsme se do nedalekého kempu, kde jsme odstavili auto s vlekem a nastavili čtyřkolky. Byl to koncert. Už v 9 jsme vyrazili po trase směr sever a pěkně zostra. Na nebezpečných cestách nás překvapila jednosměrka, tak jsme ji dali v protisměru. Lemovala krásně pobřeží, kde jsme se spouštěli „šoustkami“ k osamoceným plážím. Na jedné z nich dáváme oběd. O kousek dál se brodíme rákosím a za ním písčitémi cestičkami, které si náležitě užíváme. Před nájездem na silnici nás zastaví závara. Hledáme kudy ven. Z druhé strany nás uzamklo golfové centrum. No nedá se nic dělat. Musíme drsným kamenitým výjezdem přes kopec. Dávám L, 4x4 a i pro jistotu uzávěrku předního diferenciálu. Je tu od vody vymletá strouha a potřebuji, aby všechna kola zabírala. Tady není prostor na chybu. Kameny od kol se za mnou kutálejí, chvílemi jsem nejistý, ale zastavit by znamenalo skončit v kotrmelcích. Po pár minutách jsem se prohrabal na vrchol. Potom i Fanda a Zdenda. Jako oddych jsme navštívili kamenné Nuragi a pevnost na hoře Altura. Na závěr jsme si nechali výhled ze zátoky Cala Spinosana na Korsiku a město Bonifacio, kde jsme byli loni a kde se zrodila myšlenka, že příště dáme ostrov na druhé straně. Je čas hledat kam se uklidíme přes noc.

Pláže jsou tu nádherné, ale moc komerční. Na jedné jsou i písečné duny, ve kterých jsme se schovali. Ne na dlouho. Vykázal nás místní, že jsme zrovna v oblasti, která je chráněna. Na jedné vyhlídce potkáváme Čechy s karavany, kteří jsou tu už 14 dní, tak z nich dolujeme informace, jak to tu chodí. Pokud máte karavan, tak vás policie nechá přespat na parkovištích přímo u pláží. Bohužel stany nekompromisně vyhání do kempů tak jeden dobrovolně navštěvujeme.

2. den

Ráno musíme tankovat. Benzín je tu dost a jsou tu i bez obsluhy, které jsou levnější, než vedlejší stojan s obsluhou. Jen se chvíli dohadujete s automatem. Po natankování mizíme v polích a v kopcích. Vedle vesničky Luras na jednom vrcholku u prehistorické stavby dáváme oběd. Jsou tu obrovské placaté kameny

naskládané na sobě, jako kdybyste si tu chtěli udělat přístřešek před deštěm. Podle domorodce je to posvátné poutní místo, kterých je na ostrově mnoho. O pár kilometrů dál navštěvujeme ještě jedno. Představte si dvoumetrové placáky naskládané u sebe jako zeď. Uprostřed malý vchod, kudy se sotva proplazíte dovnitř. Já jsem našel pohodlnější vchod – propadlý strop, kudy se spouštím dovnitř. Chodba sotva metr široká a jeden a půl metru vysoká vyskládaná z kamenů. Po deseti metrech končí kamenným stolem jako oltář. Všude kolem rostou korkovníky, které jsou do metru oloupané a je na nich napsaná poslední číslice roku, kdy byl oloupan. Prý každý osmý rok je kůra dorostlá do správné tloušťky na výrobu špuntů. V přilehlých vesnicích se na velkých hromadách suší a zpracovává. Ještě navštívíme nejnámější

“Doma jsem vybíral
průběžné kamenité
nebo prašné cesty”

Basiliku Della Santissima. Je pruhovaná jak zebra. Černý a bílý kámen v pruzích už z dálky přitahuje pozornost. Na závěr dne míříme na nejsevernější bod ostrova, do vesničky La Pelosa. Naproti ní jsou tři ostrůvky, na které se dá doplavit. Dva menší a jeden větší, kde je národní park. Kempování na divoko v přírodě se mi pomalu rozplývá a tak nacházíme otevřený kemp až v městečku Alghero.

3. den

Neptunova jeskyně, dlouhá kolem 1200 metrů, je jednou z nejznámějších na celé Sardinii. Nachází se ve vápencovém výběžku Capo Caccia. Skládá se

z řady sálů, průchodů, jezírek a různých chodbiček. K jeskyni je možné doplnout lodí, jelikož se nachází na úrovni hladiny moře, ale je přístupná i z pevniny, musí se ovšem sestoupit 110 výškových metrů po 656 schodech, které jsme zvolili. Ale zbytečně. Prošvihli jsme vstup o pár minut a další byl až za hodinu. Nechtělo se nám čekat, tak snad nám bůh moří Neptun odpustí. Od moře míříme do hor k termálním pramenům, které jsou podle fotek volně v přírodě. Až tak zas volně nejsou. Všude samé ploty. Přijíždíme k prvnímu, který je oplocený a uvnitř se pasou ovce a prasata se válí v termálním jezírku. Druhý je také za plotem, ale místní nám ukazuje, že

QUADMOTO
CENTRUM

can-am

CFMOTO

POLARIS

**PREDAJ
SERVIS
FINANCOVANIE**

WWW.QUADMOTOCENTRUM.SK

máme projít napůl rozpadlou brankou a dojít k němu. Kamenný bazén s písčitým dnem a hloubkou po kolena. Vyvěrající horká voda nám příjemně masíruje chodidla. Tady by se kempovalo, ale nemáme tu odvahu na cizím pozemku a v okolí žádný kemp není. Ty jsou zase až kolem moře, takže po chvíli relaxu zase sedáme na čtyřkolky a pelášíme dál po trase. Narážím na první problém. Kolem všech cest jsou ploty. Doma jsem vybíral průběžné kamenité nebo prашné cesty a zrovna na téhle byla zavřená brána. No nic. Improvizuji a po 50 km jsme zpátky na trase. Nekonečné ploty nás nepustily dřív. Přijíždíme k bio kempu. 30 eur na noc se studenou sprchou to se nám zdálo moc, tak to musíme dotáhnout k moři. Tento den jsme dali 260 km.

4. den

Ve znamení túry. Čtyřkolka se dostane až na okraj skal a odtud už musíme pěšky. Je tu ráj horolezců. Soutěskou sestupujeme hluboko až do vyschlého zarostlého koryta, kterým po dvou kilometrech dojdeme až na osamocanou pláž. Všechno tu nádherně kvete. V dále slyšíme vrčet centrálu, což znamená, že tam bude bar. Taky že jo. Po hodině sestupu nám ani nevádí, že tu pivo stojí 3 eura a s chutí ho do sebe klopiíme. Vedle baru je zaparkovaná čtyřkolka Arctic Cat 700 s malým vlekem. Nevím, jak ji sem dostal, ale

jestli jezdí tím korytem, co jsme šli, tak tu má těžkou dřinu. Jdeme se na chvilku vyvalit na pláž Cala Luna. Máme přeci odpočinkový den. A koukáme, že ne sami. Před pláží je velké jezírko sladké vody a u něj se povalují 200kiloví pašáci! To by byla zabijačka. Na pláži do tvaru podkovy je celkem plno. Horolezci i turisté v duchodovém věku, ti všichni si užívají tuhle pláž. Dáváme si dvacet a po hodině mizíme zase do baru, odkud se nám nechce... Před výstupem se musíme pořádně posilnit. U čtyřkolek už jsme zase střízliví, ale i kdyby, tak na asfaltku se dnes už nedostaneme. Tady jsou krásné kamenité cesty, které šplhají v horách. Na jednom hřebeni je krásný plácek na kempování. Místní si tu dělají pikniky. Z kamení vyskládaná ohrada a uvnitř ohniště a místo na tři stany. Je rozhodnuto. Kempujeme v NP Gennargento. Konečně na divoko, kde mohu vyzkoušet sprchový kout s horkou vodou.

5. den

Hned po ránu na hřebeni nacházíme léta odloženou chloubu ruské výroby – UAZ. Pod kapotou má dieselový motor Peugeot. Baterku už někdo odnesl, tak mám možnost vyzkoušet moji silnou powerbanku, která by měla nastartovat motor o obsahu 2,5 l. Světla svítí, stěračče stírají, klaxon troubí, jen ke startéru šťáva neteče. Dokázali bychom si hrát až do večera, ale jsme tu za jiným účelem,

tak musíme dál. Sjezd z hřebene do kaňonu Gorropu byl plný adrenalinu. Klesáme léty nepoužívanou kamenitou cestou, širokou akorát na čtyřkolku. Zde odvádí motorová brzda skvělou práci. Rychlost, spíše plazivost, řídíme jen plynem. Po půl hodině jsme se dostali na asfaltku, která kopíruje pohoří, ale mi chceme ještě níž až dolů do rokle. Domácí příprava tras se vyplácí. Další úžasná cestička vedoucí až na dno rokle. A proč byla úžasná? Protože když jsme vyjeli po jiné více projeté cestě z kaňonu zase na silnici, tak tam byla otevřená závora a značka zákaz vjezdu a cedule Offroad Turistika. Za poplatek vozí 5 km lidi v offroadech dolů a zase nahoru. Sledně u pokladny se to moc nelíbilo a snažila se nám vysvětlit, že máme zaplatit. Kdyby chtěla nějaký drobák, že jsme tam jeli sami, tak jí ho dáme, ale ona chtěla taxu, jako když vás tam vezou autem, takže jsme raději dělali, že jí nerozumíme a jeli dál. Oběd dáváme, jak jinak, než v parku Orcosio, kde jsou i lavičky a kamenný gril, ale není co na něj dát. Dnes máme ještě v plánu jet na jednu odlehlou pláž, ale musíme dotankovat, což znamená odklonit se od trasy. Benzínek je tu dost, jen je problém, že pokud chcete natankovat plnou nádrž, tak jediné přes kartu. V hotovosti jen po 5 eur a automat nevrací, což znamená, že nikdy nemáme plnou nádrž a tím i nepřesný dojezd. Začali jsme to řešit tak, že to, co chybělo

v nádrži, jsme dolili z kanystrů, abychom měli všichni dojezd 230 km a já podle toho upravoval tankování. Vracíme se zpátky na prašnou cestu, která kopíruje vyschlé koryto až k moři, kde je kemp na pláži. Zase chyba. Závora 2 km před cílem. Čtyřkolky odstavíme do stínu křoví a jdeme na procházku. Kemp na pláži sice je, ale jen pro pěší. Nevím, kdo jim sem chodí, když z nejbližší silnice je to sem přes 30 km, ale třeba tam vozí turisty loděmi. Osamocenou pláž Sisine máme pro sebe. V sezóně to tu musí být šílené. Hlava na hlavě. Turisti sem jezdí obdivovat jeskyně, které jsou přístupné jen z lodí a jsou jich tu desítky. Skály vypadají jak ementál. Je čas se vrátit do civilizace. Kempujeme zase u moře poblíž Lotzoria.

6. den

Vyrazíme brzo po ránu. Čeká nás druhá jeskyně Su Marmuri, která je považována za nejpůsobivější v Evropě, díky délce 850 m a průměrné výšce 35 metrů. Fakt nádherná a smí se tu bez blesku fotit. Odtud míříme zpátky po hřebenech k moři. Při jednom sjezdu se chová čtyřkolka divně. Mám defekt na dva knoty. To byl pěkně ostrý kamínek. Na pobřeží nacházíme starou pobřežní pevnost. Ideální místočko na občerstvení. Jsme unešeni, jak je tu nádherně čisté a průzračné moře. O kus dál projíždíme podél plotů a otevřenou branou. Na GPS se mi objevuje ikona zelený tank. Tato značka znamená vojenský prostor

a tím jsme měli ještě jet 20 km. Proto ta pevnost. Vracíme se raději zpátky a tuto oblast objíždíme po asfaltu. Díky pohoří najedeme o 150 km víc než po trase ale i na silnici je skvělé svezení, když jsou plné zatáček. Hlavně s tímhle výkonem na silnici nepřekážíte a naopak, i takhle naložení, auta překáží nám. Máte vidět jejich výrazy, když se jim na prdel nalepí čtyřkolka a jakmile to jde, tak kolem nich profrčíme. Hlavně v horách, kde naše akcelerace je oproti autu výrazně rychlejší.

7. den

Návštěva hlavního města Sardinie – Cagliari. Toto město bylo obydlené už od 2. tisíciletí př. n. l. Zabírá výhodnou polohu mezi mořem a úrodnou planinou a je obklopeno dvěma močály (které zajišťovaly ochranu před nepřáteli z vnitrozemí). Teď na nich hnízdí velké počty červených plameňáků, kteří jsou k nepřehlédnutí. My míříme do starého města. Hned u hradeb pod stromy se nás ujímá černoch a nabízí nám místo k parkování. Svého mopeda, kterým blokuje plac, odstaví na chodník a nabízí nám jediné místo na zaparkování, jak jinak za drobnou úplatu. Výhodou expedice mimo sezónu je, že nejsou všude tisíce lidí. Nevýhodou, že se vše uklízí či rekonstruuje a opravuje, což je zrovna náš případ. Hlavní schodiště před terasami je pod lešením, takže chvíli hledáme jiný vstup v bočních uličkách. Z hradebních teras je nádherný výhled

“ Jsme unešeni, jak je tu nádherně čisté a průzračné moře ”

RPMOTO MAXCZ.CZ

**motocykly
4-kolky
servis
doplňky**

**motorbikes
quads
service
accessories**

+420 481 312 892
www.rpmotomaxcz.cz
RP MOTOMAX CZ s.r.o. 512 33 Studenec u Horek

“*Pás pobřeží je posetý malými betonovými bunkry, podobnými našim řopíkům*”

na přístav, zelené parky a staré město. Když konečně prokličkujeme hustou dopravou ven z města, míříme na nejjižnější pláž Cala Cipolla, kde ve stínu pod stromy dáme oběd a odpočinek na pláži. Někteří z nás, já a Zdena, to dlouho nevydržíme a jdeme se podívat na nedalekou strážní věž na kopci. Druhou takhle odlehlou navštívíme na výběžku Torre di Campo, kde se dá dojet až přímo k věži. Námořní flotila na obzoru a nad hlavami stíhačky. Asi nějaké cvičení. Aby ne, když o kousek dál kempujeme přímo na hranici s vojenským pásmem NATO. Dnes byl dosažen nejjižnější bod ostrova.

8. den

Ranní probuzení jak někde na frontě. V těsné blízkosti nad námi několikrát proletěly vojenské vrtulníky. Námořní flotila opět na obzoru nacvičuje své manévry. O pár kilometrů dále, nad městečkem Portosuso, jsou na skalnatém výběžku opuštěné pevnosti, zřejmě z 2. světové války. Ideální místo na grilovačku ve stínu v podchodu na útes. Tenhle pás pobřeží je posetý malými betonovými bunkry, podobnými našim řopíkům. Na chvíli se odkloníme od pobřeží do kopců, kde jsou opuštěné důlní vesnice a staré hutě. Tam máme druhý defekt. Tentokrát si černého Petra vytáhl Zdena. V podvečer se vracíme k pobřeží do mini kempu nedaleko přístaviště Porto Flavia, které je zajímavé tím, že je celé vysekané ve skále.

9. den

Prohlídka přístavu ve skále byla na dvě hodiny, v Italštině a podmínkou ještě bylo alespoň 10 lidí a dalších 6 vstupenek se nám kupovat nechtělo,

takže jsme pokračovali dál do zátoky, kde kdysi byly štolky. Jednou z nich jsme prošli na osamocené pláži. Při zpáteční cestě jsme potkali Čechy, se kterými jsme se dali do řeči a nakonec jsme je i svezli. František také zapůjčil čtyřkolku, ale krajan to v jedné zatáčce nezvládl a projel křovím. Nic se naštěstí nestalo, jen Fanda přišel o odrazku. Opouštíme zátoku a při jednom sjezdu si všímám v dálce velkého prachu, který se přibližuje. Přibrzdžuji a ze zatáčky se na mě vyřítila čtyřkolka. Byl to sardinský offroadový průvodce. Těsně jsme se minuli a zasypal nás prachem. Dáváme se do řeči a vzápětí přilítlo šest Francouzů v buginách, které tu provázel. Nabídl nám, že nás tu pořádně protáhne, ale když jsem mu ukázal mapu s trasou, kterou jedeme, tak jen mávl rukou, že ho nepotřebujeme. Jen nám ukázal, kde bydlí a kde jsou militari zóny, což jsme taky zjistili. Říkal nám, že normálně jezdí v dunách na pobřeží, a kdyby někdo něco říkal, máme mu zavolat. Těsně před dunami je rozpadlá továrna. Sice je oplocená, ale v plotu jsou patřičné díry od návštěvníků a zvědavců. Potom už jsme mířili do zálivu Costa Verde a do dun. Překvapilo nás, jak jsou tu obrovské písčné přesypy. Odhadem tak 30 metrů. Unaveni bereme útokem první kemp v těsné blízkosti dun.

10. den

Vyrazíme podél rezavého potoka až ke štolám, kde se těžila železná ruda. O kousek dál byla huť na zpracování rudy. Na výběžek Tharros jsme se přes závoru nedostali a pěšky tři kilometry se nám v tom horku nechtělo jít, takže prohlídku strážní věže vynecháváme a pokračujeme podél písčných pláží dál.

Písek mění barvu. Chvilku žlutý, potom načervenalý a i sněhově bílý. Po 20 km pláže mizí a mění se v útesy, na kterých vede stále prašná až kamenitá cesta. Místy si dáváme i triálek, až narážíme na plot, kde podél něj vede jen pěšina. Hledám kudy to objet. Zpátky se nám nechce, a tak po kamenech skáče až na nedaleké pole. Obilí je posečené, sláma v balících, tak to bylo v celku jednoduché vysvobození. Díky tomu jsme v dálce viděli obrovskou bílou plochu. Směr byl hned jasný, jen se k ní dostat legální cestou. Využíváme přístupové cesty k polím a po nich se dostáváme až na kraj obrovského vyschlého solného jezera. Zas tak suché úplně nebylo. Jen prvních 400 m od břehu. Potom už jsme se začali bořit, tak rychle ven, než tam zůstaneme. Ještě navštívíme přírodní mořský tunel Archittua, strážní věž a hurá kempovat. Dnes to bylo náročné a plné prachu.

11. den

Dnešní den je převážně ve znamení asfaltu a nekonečných zatáček v horách. Na chvíli přibrzdíme u vodopádu Sos Molinos a hned mažeme dál. Čeká nás národní park Montidel Gennargentu. Po 240 ostrých kilometrech v horách se dostáváme na hranici parku. Chvilku studujeme zákazovou značku v italštině, kde je 4x4, enduro, ATV a ještě něco napsáno. Přitom za ní je krásně projatá prašná cesta. Vysíláme našeho mluvčího Fandu, aby se poptal chlápků od parku, kteří stojí u vjezdu, jestli tam můžeme. Mávl jen rukou, že máme jet a ještě nám ukázali, kde jsou pěkná místa a vyhlídky. Jen kempování je tam zakázané. Šplháme na hřebeny a na pastvinách se pasou krávy, ovce, kozy a prasata se líně

povalují v bahně. Vůbec jim nevadíme a dělají, jako že nás nevidí. To by měli vidět naši ochránci, že když se chce, tak to jde. K podvečeru vyjíždíme z parku a hledáme místo na kempování. Jedno hezké vidíme z dálky na břehu přehrady. Jezdí tam i chlápek na krosce a má tam svůj vyježděný okruh. Jedeme se ho zeptat, jestli to tu jde a jaký na to mají názor domáci. Krásná travinka na břehu přehrady byla zrádná past. Pod ní bylo hluboké bahýnko a se spojením jednoho hnaného kola to ani jinak dopadnout nemohlo, než že tam zůstanu. Zařadím L, 4x4 a potopil se i čumák. S Vladi sesedáme, dávám uzávěrku předku, malinko jí pomůžu a už se prohrabávám zpátky ven. Co vám budu povídat. Bahno bylo krásně voňavé. Přijíždíme k místnímu borci a ten nám říká, že kempování nevadí, ale musíme respektovat zvířata, kterých se tu páslo dost a po nich tu byli i pozůstatky, takže jsme raději jeli dál do nejbližšího kempu, kde jsem vzal útokem hadici a spláchl zasychající smradlavé bahno. Je tu wifi, tak na internetu hledáme, co bylo vlastně napsáno na té ceduli. Takže zákaz platil pro všechny a to kouzelné slůvko bylo kromě 4x4, enduro, ATV. Tento den jsme najeli krásných 270 km.

12. den

Nedaleko od kempu je město Orgosolo. Obec je známá svými murales. Tyto politické malby, kterých je přes 150, lze nalézt na zdech po celém městě. Také se tomuto městu přezdívalo město banditů. Za městem se vracíme zpátky do parku a šplháme na horu Punta

Corrasi. Asi 400 výškových metrů před vrcholem přitahuje. Podél kamenité cesty jsou odstavené offroady. Čím více upravené auto, tím výše odstavené, ale nás to nezastavilo. Dostáváme se až na konec cesty, kde je parkoviště a vyhlídka na všechny strany. Ale 1210 m.n.m. vrchol je o dalších 200 m výš. Silný vítr a teplota kousek nad nulou nás bičuje, tak popojedeme dolů do závětří, kde si dáme k obědu čerstvé řízečky. Ke sjezdu jsem zvolil dávno zapomenutou cestu, která nám i čtyřkolkám dala zabrat. Sjezd v kamení byl drsný, ale potom se to začalo zužovat v kozí stezku. Nu což. Zpátky se už nevyhrabeme, tak kupředu. Ještě že máme všichni čtyřkolky zespodu opancované. To bylo ran, ale hodina šnečím tempem přináší ovoce, cesta se zase rozšiřuje a kámen se mění v hladkou hlínu. V dálce už vidím moře. Trochu brzo na kempování. Dáváme radu. Když to natáhneme na základnu, tak zítra můžeme jezdit už na lehkou a nemusíme bourat stany. To se všem zamlouvá, tak nasazujeme rychlý přesun. Posledních 50 km si dáme i po dálnici, kde jsme víc v levém rychlém pruhu, než v pravém. Rychlost 100 – 110 km čtyřkolce nijak nevadí. Motor by šel i dál, ale ve 120 je omezovač a je mu jedno, že jedete sotva na půl plynu. Všechny tři TGB měli na konci expedice najeto plus/minus sedm tisíc km, expedice Sardine byla dlouhá 2 500 km. Neřešili jsme žádné problémy (pouze dvě díry v pneu). Užívali jsme si jízdu jak v terénu, tak na silnici.

13. den

Poslední den a půl si nalehko projíždíme okolí. Vracíme se zpět na pláž, kde nás uchvátilo moře hned první den a malé písčité přesypy, ve kterých chvíli řádíme. Dojedeme si i na nejvyšší horu u nedalekého města a poté sjíždíme do přístavu. Užíváme si ještě poslední doušky atmosféry dovolené a moře. Pak zbývá už jen umýt čtyřkolky, nakoupit si a vše zabalit. Trajekt nám vyplouvá opět na noc. ■

Text a Foto:

Jarda „Červík“ Černý

E-SHOP S NÁHRADNÍMI DÍLY NA ČTYŘKOLKY

**ŘEMENY VARIÁTORU
ČEPY ŘÍZENÍ
ULOŽENÍ RAMEN
KIT VARIÁTORU**

www.autosportRA.cz

PROJEKTA: 28.ŘÍJNA 869/20, Jeseník 790 01, Tel: +420 733 108 001